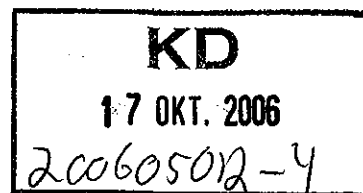

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET I OSLO

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Bibliotek for medisin og helsefag

Postboks 1113 Blindern
0317 Oslo

Telefon: 23074420

Telefaks: 23074430

E-post: umh@ub.uio.no

Nettadresse: <http://www.ub.uio.no/umh/>

Dato: 16.10.2006

Deres ref.: 200605012

Vår ref.: Arne Jakobsson

Høringsuttalelse - Sammen om Kunnskap II - Operasjonalisering av indikatorer for formidling

Departementet ber høringsinstansene om tilbakemelding på de prinsipielle sidene av utvalgets forslag til definisjon og avgrensning av formidling, rapportering og indikatorer.

Utgangspunktet for NORA-prosjektets høringsuttalelse er at i eNorge 2009 uttrykker en samlet regjering sin vurdering av betydningen av alternative publiseringskanaler som bygger på «Open Access». Årlig blir det bevilget rundt 14 milliarder kroner til forskning og utvikling over statsbudsjettet. Erfaring tilsier at forskningsresultatene blir bedre kjent når de publiseres åpent på Internett. Regjeringen vil legge til rette for at resultatene av offentlig finansiert forskning, finansiert via Forskningsrådet, skal bli enklere tilgjengelig på Internett. Regjeringen vil forsterke den pågående utviklingen av åpne og gratis tilgjengelig tidsskrifter og publikasjonsarkiv på Internett. I løpet av 2006 vil Utdannings- og forskningsdepartementet utrede hvordan norske forskningsresultater kan gjøres mer tilgjengelig. (eNorge 2009 – det digitale spranget
<http://www.dep.no/fad/norsk/tema/ITpolitikk/enorge/enkelt/kunnskap/bn.html>).

Også UHR støtter open access. Universitets- og høgskolerådet anbefalte i brev 25.01.05 sine medlemsinstitusjoner å:

- "opprette/videreutvikle institusjonelle, åpne publiseringsarkiv som kan gi et dekkende bilde av institusjonens forskning og som gir søkeadgang for alle
- samarbeide med andre institusjoner om felles publiseringsarkiv
- vedta retningslinjer som anbefaler forfatterne å parallellpublisere vitenskapelige artikler i institusjonens publiseringsarkiv
- bidra til løsninger som sikrer at publiseringsarkivene spiller nært sammen med fellessystemene for forskningsdokumentasjon (FRIDA/BIBSYS) slik at forskernes publiseringsrapportering blir enklest mulig og slik at det kan lages portalløsninger som gir en mest mulig fullstendig oversikt over og tilgang til institusjonenes forskningsresultater"

Med støtte fra ABM-utvikling har Universitetene og Høgskolene utviklet NORA – en nasjonal søketjeneste for vitenskapelig informasjon i åpne institusjonelle arkiv (<http://www.ub.uio.no/nora/>). Gjennom NORA er de lokale arkivene søkbare i et nasjonalt søkesystem. NORA høster regelmessig de 9 åpne institusjonelle arkivene som inngår i NORA. NORA omfatter 7 025 referanser (01.10.06) (2 803 referanser 13.10.05) til fulltekst dokumenter derav:

- Høgskolen i Agder (35)
- Høgskolen i Hedmark (194)
- Norges geologiske undersøkelse (NGU) (763)

- Norges Handelshøyskole (BORA) (1304)
- Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet (DIVA) (452)
- Universitetet for miljø og biovitenskap (62)
- Universitetet i Bergen (BORA) (711)
- Universitetet i Oslo (DUO) (3361)
- Universitetet i Tromsø (MUNIN) (142)

Når nye arkiv er på plass, vil de bli direkte søkbare i NORA.

Norge ligger nå langt fremme, også i et internasjonalt perspektiv. 5 av de 6 universitetene i Norge har etablert åpne institusjonelle arkiv. Høgskolene og BIBSYS har tatt initiativ til utvikling av PEPIA (Prosjekt for elektronisk publisering og institusjonelle arkiv), en felles løsning for institusjonelle arkiv for institusjoner knyttet til BIBSYS. De fleste høgskoler vil etablere åpne institusjonelle arkiv 2006/2007.

BIBSYS har utviklet BIBSYS Mime, som er et søkeredskap som benyttes for å få tilgang til fulltekstdokumenter. BIBSYS Mime søker samtidig i flere søkekilder. NORA er søkbar i BIBSYS Mime, felles med andre fulltekstdatabaser.

Norske universitetsforskere kan nå enkelt gjøre sine forskningsresultater åpent tilgjengelig i åpne institusjonelle arkiv på internett. FRIDA er komplettert med en modul for innlevering av vitenskapelige artikler, oversiktsartikler og populærvitenskapelige artikler i fulltekst. De universitetsansatte kan innlevere sine vitenskapelige elektroniske dokumenter via FRIDA med automatisk overføring til universitetenes åpne institusjonelle arkiv. Innleveringen kan skje når som helst. Forskere må bare forholde seg til ett system – FRIDA. Høgskolene kommer til å implementere en løsning for sine forskere.

I løpet av 2006 vil Utdannings- og forskningsdepartementet utrede hvordan norske forskningsresultater kan gjøres mer tilgjengelig. UHR anbefaler at medlemsinstitusjoner vedtar retningslinjer som anbefaler forfatterne å parallellpublisere vitenskapelige artikler i institusjonens publiseringsarkiv.

NORA-prosjektet mener at det må skapes incentiver for publisering i open access tidsskrifter og egenarkivering i åpne institusjonelle arkiv. Slike incentiver saknes både i "Sammen om Kunnskap" og i den forskerrettete formidlingen som er ivaretatt gjennom indikatorer for vitenskapelig publisering.

NORA-prosjektet anbefaler departementet å innføre incentiver for publisering i open access tidsskrifter og egenarkivering i åpne institusjonelle arkiv.

Med hilsen

Arne Jakobsson
Prosjektleder, NORA